

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De consurrectione in contemplationem supereminentem, quantum ad
duos gradus medios, cælesti Filio appropriatos. Cap. XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

tate; quia multa dicta sunt in præcedentibus, ideo pro nunc gratia breuitatis superfedemus.

De resurrectione in contemplationem supereminentem, quantum ad duos gradus medios, caelesti Filio appropriatos.

Cap. XXXIX.

Absolutis utcumque duobus primis gradibus vitæ supereminentis, Spiritui sancto specialiter appropriatis: hic de duobus medijs prosequamur, qui caelesti Filio assignantur, ducentes ipsam animam ad supereminentes contemplationes. Veruntamen; ne ad impossibilia ascendere velle videamur, noranda est doctrina Sancti Thomæ, qui dicit secunda secunda, quæstione centesima septuagesima quinta: Quod mens humana diuinitus rapitur ad contemplandam diuinam veritatem tripliciter.

Primo, ut contempletur eam per quasdam imaginarias similitudines, sicut fuit contemplatio ferè omnium Prophetarum. Nam visio prophetica non est visio diuinæ essentia, nec in ipsa diuina essentia videtur ea, quæ vident: sed vident in quibusdam similitudinibus, secundum illustrationem diuini luminis. Vnde dicit diuinus Dionysius 4. capite caelestis Hierarchiæ, loquens de prophetis visionibus: Quod sapiens Theologus visionem illam dicit esse formam diuinam, quæ fit per similitudinem rerum, forma corporali carentium, ex reductione videntium in diuina. Et huiusmodi similitudines illustratæ diuino lumine, magis habent rationem speculi, quam essentia Dei, quoniam in speculo resultant species ab alijs rebus, quod non potest dici de Deo. Sed huiusmodi illustratio mentis prophetica pro tanto potest dici speculum, in quantum ibi resultat similitudo veritatis diuinæ præscientiæ. Et propter hoc dicitur speculum æternitatis, quasi representans Dei præscientiam, quæ in æternitate sua cuncta præsentialiter videt: & ex ipsa Dei præscientia veritas ulterius in mentem Prophetæ resultat. Secundum hoc enim, quod in Deo futura contingentia sunt secundum immobilem veritatem, potest imprimere menti Prophetæ similem cognitionem absque eo, quod Prophetæ Deum per essentiam videant: & talis fuit excelsus mentis, qui cecidit super Petrum, de quo plenius habetur in Actibus Apostolorum.

Ut mēs hominis contempletur veritatem diuinam trifariam.

Act. 10.

Secundò verò, ut diuinam veritatem per intelligibiles effectus con-

N n n n 3. tem-

templetur, sicut fuit excessus Dauid, de quo dicebat: *Ego dixi in excessu meo, Omnis homo mendax*, & talis contemplatio nobilior est iam dictis. Vnde etiam dicitur eximius Prophetarum. Pro quo sciendum, quod reuelatio prophetica fit secundum quatuor, scilicet secundum fluxum intelligibilis luminis, vel secundum immissionem intelligibilium specierum, vel secundum impressionem seu ordinationem imaginabilium formarum, vel denique secundum expressionem sensibilium formarum, sicut rubus ostensus Moyse, & Scriptura ostensa Danieli. Ceterum, licet prophetia Dauid ex propinquo visionem attingit ipsius Moyse, diuinam essentiam cernentis, quantum ad visionem intellectualem, quia uterque reuelationem accepit intelligibilis & supernaturalis veritatis, absque visione imaginaria: visio tamen Moyse fuit excellentior, quantum ad cognitionem diuinitatis: sed Dauid plenius agnouit & expressit mysteria incarnationis Christi.

Tertio, ut eam contempletur in essentia sua, & talis fuit raptus Pauli, & visio Moyse. Ad cuius evidentiam sciendum, quod essentia diuina videri non potest ab intellectu creato, nisi per lumen gloriæ, iuxta illud Psalmista: *Quoniam apud te est fons vite, & in lumine tuo vidimus lumen*. Et hoc lumen dupliciter participari potest. Vno modo, per modum formæ immanentis: & sic Sanctos in patria beatos efficit. Alio modo, per modum cuiusdam passionis transeuntis: & sic lumen illud fuit in Paulo, quando raptus erat in *tertium celum*: in quo raptu fuit alienatus à sensibus. Nam essentia diuina per aliam vim cognoscitur ab homine videri non potest, quam per intellectum: sed humanus intellectus ad sensibilia non conuertitur, nisi mediantibus phantasmatis, quæ per species intelligibiles accipit: in quibus considerans de sensibilibus iudicat, & ea disponit. Et ideo in omni operatione, qua noster intellectus à phantasmatis abstrahitur, necesse est, quod à sensibus etiam abstrahatur. Cum igitur essentia diuina non potest per aliquod phantasma videri, nec per aliquam speciem intelligibilem creatam, eò quod excedat non solum omnia corpora, quorum sunt phantasmata, sed etiam omnem intelligibilem naturam vel creaturam: hinc necesse est, quod intellectus hominis in statu viæ à phantasmatis abstrahatur, si diuinam essentiam videre debeat: ita quod cum eius intellectus ad altissimam Dei visionem eleuatur, totalis etiam illic intentio mentis aduocetur, & nihil aliud ex phantasmatis intelligat, sed totaliter in Deum feratur.

Secus

Secus tamen erit in spiritibus beatis, ipsam essentiam diuinam certantibus, eò quòd in illis erit redundantia quadam ab intellectu ad vires inferiores, & vsque ad corpus. Et ideo secundum ipsam regulam diuinæ visionis, anima beata phantasmatis & sensibilibus intendere potest. Deniq; propter hanc à phantasmatis abstractionem non est necesse, quòd à corpore anima separetur, vt eidem tanquam forma non vnatur: sed necessarium est intellectum abstrahi à phantasmatum & sensibilibus perceptione. Vnde etiam Paulus nec tunc, nec postea sciuit, an tunc anima fuerit in corpore, vel extra corpus. Et ideo licet in hac vita quis existat potentialiter, dummodò tamen non sit secundum actum, in quantum scilicet eius anima est corpori mortali coniuncta vt forma, ita tamen quòd corporis sensibus aut etiam imaginatione non vtatur, sicut accidit in raptu: sic huius vitæ contemplatio pertingere potest ad visionem essentiæ diuinæ. Vnde supremus gradus contemplationis præsentis vitæ est, qualem in raptu Paulus habuit, secundum quem fuit medio modo se habens inter statum vitæ præsentis & futuræ. Cæterum supremum hunc contemplationis gradum communicari nunc etiam posse à Deo mortalibus hominibus, vt olim Moyse & Paulo, dubitandum non est, sed quòd vili communicetur, neque polliceri quis potest, neque temere quisq; debet asserere. Nouit hoc ipse solus, qui ad tantam celsitudinem solus potest mentes amicorum suorum, huius libuerit, eleuare.

His igitur ad informationem præmissis, tertium modum vel gradum supereminens contemplationis prosequamur, qui (vt dictum est) ipsi Filio conuenienter ascribitur, intellectum iungens affectui, vt simul coambulent vsque ad nouissimum intellectus. Et aptè significatur in eo, quòd tertio Dominus Moysen ad secretiora vocauit. Qui assumpto tamen Iosue, superascendit vsque ad ipsam caliginem, fideliter excubans ad Dominicam iussionem. Sic nimirum ad hunc tertium gradum aspirantes, solum per affectum purificatum & inflammatum, ac intellectum serenatum & clarificatum, Deo propinquare festinant. Et hic gradus iam prosequendus propriè speculatio vocatur, hoc est, videre in speculo: quia contemplantis affectus mentalis, viuendum speculum est, in quo Pater cum Filio spiritum tribuit veritatis, vt sic ratio clarificetur, & omnem veritatem agnoscat: quæ saltem intelligi potest in modis & imaginibus, in formis & similitudinibus, in quantum Deus ostendere velit, licet modum, in quo vide-

Grades & contemplationis supereminens.

Speculatio.

tur diuina facies in nuda intelligentia & simplici cogitatione, supra rationem, & prater rationem, consideratio, vel ratio nequaquam attingere potest. Sicut à simili, nobilis aquila propter virtutem suam visum, fortissimam & clarissimam claritatem solis irreuerberatis oculis intueri potest: cui tamen oculus vesperilionis, propter suam debilitatem, cedere compellitur. Sic virtus intellectiua ipsius animæ, viuendum speculum est, in quo per suam gratiam Deus inhabitat, cui dedit Spiritum sanctum suum, & per eius claritatem oculus rationalis clarificatur, ita quòd intelligere potest Deum & omnes creaturas in formis, imaginibus, & similitudinibus, in quantum Deus ostendere velit. Vnde præcipit illuminatæ rationi, quòd ordinet & regat vitam suam sensualem in vera discretione virtutum, & adoratione hominis interioris, secundum omne diuinum beneplacitum: vt audire mereatur vocem Patris cælestis, dicentem: Aspice in me, vt agnoscens considerare valeas, vel ex parte quis & quid ego sum. Ad cuius exactiorem intellectualem anima penitus cum omnibus viribus exhilaratur. Et oculis intellectualibus iam apertis & clarificatis, illud videre desiderat, ad quod à Deo tam dulciter allicitur & inuitatur.

Tunc ostendens ei Dominus in viuido speculo virtutis intellectiue seipsum, non sicut est in natura, sed in imaginibus & similitudinibus, prout illuminata ratio comprehendere & intelligere potest. Nam sic illuminata ratio, à Deo sine errore clarè conspicit in imaginibus intellectualibus, omnia quæcunque prius audiuit de Deo, de fide, & omni veritate, quam scire desiderat. Imago tamen, quæ Deus est, licet ei opponitur, illam tamen capere non praualeat, sed quòd oculum suum intellectualem incomprehensibili lumine cedere oportet. Quia tamen spiritu veritatis est illustrata, & vera sapientia prædita, Deum aspicit in imaginibus intellectualibus, quomodo scilicet Deus est summa maiestas, veritas, bonitas, pietas, charitas, sapientia, misericordia, iustitia, &c. Videt etiam differentiam personarum, & vnamquamque esse Deum omnipotentem. Videt quoque vnitatem diuinæ naturæ in Trinitate, & Trinitatem in vnitatem naturæ. Videt denique fecunditatem in diuina natura, & vnamquamque personam esse Deum in vnitatem essentia. Quia ratio spiritu veritatis clarificata, Deum videt in proprio speculo, in tam multis modis, formis, & imaginibus, sicut excogitare potest, & videre desiderat. Nihilominus tamen virtus intellectiua semper inclinatur ad videndum quid sit Deus in

us in se, & quis sit: quoniam ad hoc à DEO dulciter allicitur & inuitatur, ita quòd anhelosis affectibus ingeminare cogitur anima cum Moyse: *Domine si inueni gratiam in oculis tuis, ostende mihi te ipsum*, Exod. 33. scilicet supra similitudines & imagines reuelatum & nudum. Sed illic intellectus excubare cogitur, quia oculus eius ab immensa claritate reuerberatur & caligatur. Exultat tamen cum sponsa dicens: Cant. 2. *Sub umbra illius, quem desiderabam sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo.*

Pro quo notandum, quòd tria sunt quæ causant umbram, scilicet lumen, medium, & obiectum. Christus igitur secundum diuinitatem lumen est, à quo scilicet Dei umbra causatur. Medium autem, ad cuius similitudinem hæc umbra compingitur, est huius humanitatis, per suæ gratiæ plenitudinem, suorumque meritortum abundantiam. Obiectum denique luminis, quod & umbra efficitur, est nostra voluntas, dum diuino lumini spontanea subiectione opponitur. Nam eodem momento, quo libera conuersione se ipsam æternæ beatitudini totaliter obijcit, in ipsis penetralibus spiritus nostri, Deus radios suæ perpetuæ lucis infundit. Cui lumini spiritus noster in Dei secretalibus cõnuitur. Et ex hac vnione plenitudo gratiæ nascitur, ex qua obediens voluntas velut umbra Dei generatur, semper mediantibus meritis Iesu Christi. Et tunc sic umbra mouetur, secundum omnem motum interpositi, à quo causatur, & ipsum quocunque præcesserit, comitatur: sic illa voluntas, umbra Dei iam effecta, spiritum eius & directionem intrinsecus per omnia subsequitur: & extrinsecus humanitatem Domini Iesu, eiusque doctrinam in mandatis & consilijs imitatur. Sic voluntas obediens, ubi diuinæ libertati & vnitati plenè se tradit, ibi ipsa Dei, & Deus eius umbraculum efficitur: quia Deus in ea, & ipsa in Deo suauiter habitat & quiescit: eò quòd alter æterna fruitione quadam alterius est complexus. Et hoc quidem in potentij affectiuis: sed in potentij cognitionis requiescit intellectus sub umbra dilecti, vt videbitur.

Quartus proinde gradus siue modus, hanc contemplationem appropriatam Filio perficiens, figuratur in eo, quòd Moyse à Domino vocatus, etiam relicto Iosue in quadam montis planitie, solus ascendit in caliginem illic perseverando sex diebus, donec à Domino rursus vocaretur. Sic nimirum anima felix ad visionem essentiæ diuinæ frequenter aspirans, & quod in se est actitans, à dilecto sapius ad idiplum inuitatur,

Ooooo

tatur,

Vmbra
causantia
quæ.
Lumen.
Medium.
Obiectum.

Gradus
quartus cõ-
templatio-
nis super-
eminens.

eat, veluti spiritu diuino illuminata suae rationi taliter respondeat, & intellectuali voce dulciter ingerere: Respice in me, quis ego sum, & quid. Tunc cōfessim simplex oculus amatiua virtute subiectus, cum intuitu simplici in diuinam claritatem respicit omne, quod Deus est, vniformiter, & eam sequitur oculus intellectualis in eodem lumine, scire volens & inuestigare quid sit Deus, aut quis: sed ante conspectum Domini ratio deficit, & omnis consideratio cum differentia & discretionem. Virtus autem intellectiua protinus in modum modi nesciunt eleuatur, ita quod intuitus eius sit sine modo, nec sic, nec sic, nec hic, nec ibi firmatur, sed omnia quodam modo sine modo completitur, eod quod eius intuitus, ei superexaltatus & superdilatus est, ita quod nescit vbi respiciat, vefati vagabunda & errans. Nec quidem intuitum reuocare potest: quia totus est ab eo diffluens, sine modo, sine fine, ac sine reuersione: quia quod capere desiderat, adipisci ad votum non potest.

Virtus amatiua.

Porro, licet intellectus cum Iosue remanet foris in planitie, virtus tamen amatiua superior, (quae sicut intellectus ad notitiam, sic ad gustum ipsa diuinitis inuitatur) amoris impetum prosequi cupiens, efficaciter progredi non fatiscit. Ipsa nimirum solius fruitionis (quae gustui magis debetur, quam visui) delectatur amplexu. Et ideo cum Moysē ipsam caliginem intrare festinat. Cum ergo nos ipsos sic excedimus in ipsam caliginem, & inscrutabilem modicarentiam, ibi continuo lucet simplex radius diuinae claritatis, in qua fundati sumus. Quae protinus nos ex nobis ipsis trahit in ipsam sui superessentiam, & amoris absorptionem. Cui scilicet amoris absorptioni simul adhaerens est, & consequens, iuge amoris exercitium modo carens, eod quod amor otiosus esse non potest, sed scitu pariter & gustu scrutari nititur, inscrutabiles diuitias in suo fundo viuens. Et tunc virtus intellectiua prope remanet, sedens sub umbra illius, quem desiderabat, sicut in praecedenti gradu virtus affectiua. Quia magna differentia est inter claritatem beatorum, & illam, ad quam noster intellectus nunc attingere potest. Nam umbra Dei duntaxat nostram modo solitudinem illustrat: sed illis est sempiterna claritas, & umbra nulla, licet idem sol, & eadem claritas vtrūque perficit. Nam quia beatorum status peruius est & gloriosus, ideo remoto omni medio, claritate gloriosam percipiunt. Status verò noster adhuc mortalis est, & rudis, & hoc est medium illud, à quo causatur umbra, nostram intelligentiam sic obnubilans, quod caelestia tam clare, sicut

Status viatorum cuiusmodi.

resicut beati, videre non possumus, sed, secundum Apostolum, *videmus nunc per speculum in enigmate*, id est, umbra: *tunc autem facie ad faciem* sicuti est: & tunc similes ei erimus. Veruntamen hæc umbra in tantum ab hoc solari lumine perlustratur, quod discere valeamus virtutum perfectam discretionem, & omnem veritatem nostro mortali statui necessariam. Quod si solari claritati contineri desideramus, necessarium est nos subsequi, & egredi nosmetipsos in modicam tenebram: ut sic oculis intellectualibus excæcatis, sol ipse iustitiæ simplicem oculum nostrum trahat in suam claritatem, ubi cum Deo perfectam possidebimus unitatem.

Sic sentire, & intelligere, est vita contemplativa, nostro nunc statui conveniens. In qua sedule cum sponsa dulciter experere debemus: *Indisambibi, quæ diligit animam meam, ubi pascas, ubi cubes in meridie*, hoc est, in lumine gloriæ, quia nos adhuc positi sumus in lumine, vel potius in umbra lucis maturinæ, licet se sponsa sub hac umbra sedisse gloriætur, ubi & fructus dilecti gusturi suo dulces fuisse perhibetur. Nos autem quando fructum illius degustamus, nisi quando Deum nos intrinsecus tangere sentimus? quia suum contingere, est suum cibare. Nam in contactu suo deficiunt omnes vires animæ: & sedemus sub umbra Dei, cuius fructus, id est, Filius, quæ Pater in nostro gignit spiritu, gustui nostro spirituali tam infinite dulcis est, quod eum nec glutire, nec in nos mutare valemus: sed nos in se sedulis vicibus intrahens, mutat, & absorbet: & inde modus ille modinescius exurgit. Et hæc quidem accitatur, ipso sole iustitiæ simplicem oculum nostrum in suam claritatem attrahente. Vbi Deum, & omnia sine discretionis differentia simplici cõuitu in diuina claritate contemplatur: quod proprie pertinet ad quintum gradum, sicuti mox videbitur. Et hæc est dignissima & utilissima contemplatio, ad quam in hac vita perueniri potest: quia in ea cõtemplatiuus sui melius potens permanet & liber. Potestque in quolibet amatorio introgressu in altitudinem vitæ, ultra omnem intelligentiæ captum proficere: quia in interno seruire suæ deuotionis, & virtutum exercitijs, liber & sui potens permanet.

De resurrectione in contemplationem supereminentem quantum ad duos gradus supremos, caelesti Patri appropriatos. Cap. XXX.

Vltis iam de quatuor modis & gradibus vitæ supereminentis, duobus Spiritui sancto, & duobus ipsi Filio assignatis: hic pro
 OOOO 2 felici